

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer szp 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer szp 72 mm) 8.— Za Drobne za słowo 24 gr (tylko dla osób prywatnych); dla posztek pracy 20 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej dwa słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 20.

Kraków, czwartek 25 stycznia 1940 r.

Nadesłane a nie zamówione przez Redakcję reko-
pisy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy
dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie prze-
syłki zwrotnej.

„Dwie dusze w mojej piersi“.

Dawny przeciwnik traktatu wersalskiego chętnym sługą Wielkiej Brytanji.

Hertzog contra Smuts.

Amsterdam, 25 stycznia. — Przebieg ostatniego zebrania parlamentu południowo-afrykańskiego, na którym doszło do starcia między Hertzogiem a Smutsem, wykazał w całej rozciągłości nieulec: lny rozłam Unji. B. premier Hertzog oświadczył, że południowa Afryka nie ma najmniejszego powodu do prowadzenia wojny z Niemcami, które jej w żaden sposób nie mogą zagrażać.

Hitler nie chciał niczego innego, jak tylko usunięcia niesprawiedliwości traktatu wersalskiego, a nie ulega wątpliwości, że każdy inny mąż stanu na jego miejscu domagałby się tego samego. Rząd Unji południowo-afrykańskiej wypowiedział Niemcom wojnę wbrew interesom ludu południowej Afryki.

Na oświadczenie to odpowiedział premier Smuts w sposób godny jedynie najmłodszego radcy ministerjalnego z nad Tamizy. Uznał on wywody swojego przeciwnika za skandaliczne.

* * *

Smuts nr. II nie chce nic wiedzieć o Smutsie nr. I z roku 1919, który występował jako zdecydowany przeciwnik traktatu wersalskiego. Dzisiejszy Smuts nie postępuje według swego sumienia i wskazań historii, lecz stosuje się do przepisów niewolniczego serwilizmu wobec Anglii. Nie zachodzi konieczność dyskusji z tym renegatem o sprawach, których najlepszą ilustracją były wypadki w Austrii i Czechosłowacji. Wystarczy, gdy Smutsowi z r. 1919 zacytuje się przykłąd Polski. W tej bowiem sprawie wypowiedział się on w sposób szczególnie sprzecywan. Oświadczył on mianowicie w dyskusji z tymi, którzy określali t. zw. korytarz jako „bezsparnie polski“ i dowodzili, że „oddzielenie Prus Wschodnich od reszty Rzeszy zniweczy pomyślny stan gospodarczy Prus“, co następuje: „Należy przyjąć za pewnik, że zdrowy, 45 milionowy naród, nie będzie w nie- skończoność przyglądał się oddzieleniu jednej ze swoich gałęzi tak samo, jak nie

możnaby było się spodziewać, aby mieszkańcy USA zgodzili się na rozszerzenie władztwa Kanady aż po państwa nad Menem“.

Przypomnieć dalej należy list Smutsa, pisany do Lloyd George'a z dnia 22 stycznia 1919 r., w którym Smuts domaga się rewizji prowizorycznie ustalonych gra-

nie Polski oraz „oddania Górnego Śląska i faktycznie niemieckich terenów“ — Rzeszy. „Jestem przekonany, że przez niesłuszne powiększenie Polski nie tylko obalamy wyroki historii, lecz także czynimy doniosły błąd polityczny, który jeszcze zemści się w dalszym ciągu dzieł. Nie wierzę, aby można było zbudować dom z piasku“.

Smuts nr. II nie zechce zapewne potwierdzić, że Smuts nr. I doradzał wówczas stanowczo „przy pomocy wszelkich środków usunąć błąd, zanim będzie za późno“.

Wielkie rozczarowanie w Grecji.

Już i tam poznano się na demagogach demokratycznych.

Amsterdam, 25 stycznia. — Jak już donosiliśmy Anglije uparcie wzbrania się przed przekazaniem greckich należności w wysokości 25 miliona funtów szterlingów, które jest zobowiązana wpłacić ze względu na obowiązek uszczenia wynagrodzeń greckim marynarzom w walce angielskiej.

To stanowisko Anglii nie oznacza nic innego, jak tylko niebywały nacisk na Grecję, ponieważ suma ta, która według obliczeń greckich do końca greckiego roku administracyjnego urosnie do kwoty 5 milionów funtów, jest konieczna potrzebna dla pokrycia dewizowego waluty greckiej i dla zapewnienia na tej drodze możliwości zakupu zboża dla wyżywienia ludności greckiej.

Tak więc ludność grecka będzie musiała głodować o ile Anglije wytrwa przy swoich brutalnych postanowieniach. Poza to należy wziąć pod uwagę także i to, że sumy te mają służyć na utrzymanie żon i dzieciom greckich marynarzy, zarabiającym na utrzymanie w warunkach wymagających wszystkich sił i groźących niebezpieczeństwem. Angielska klika plutokratów nie waha się zatem przed wykorzystaniem dla zarobku nawet nędzy kobiet i dzieci państw neutralnych.

Podobne stanowisko zajmuje także i Francja. W bankach marsylijskich zamknięto konta kapitanów dwóch greckich transportowców, wstrzymując przekazanie pieniędzy do Grecji. Poza to zamknięto również kwotę 100.000 franków, należąca się za kładowi ubezpieczeń greckich marynarzy, z której to kwoty miano wypłacać pensje dla starych marynarzy, wdów i sierot.

Opinia ludu greckiego stwierdza z oburzeniem, że podczas gdy Anglija rzuciła gołosłowne zapewnienia o walce w obronie wolności małych państw, to równocześnie rabuje w bezprzykładny sposób chleb winnym kobietom i dzieciom, zamieszkuje cym państwa neutralne. Przedewszystkiem zaś greccy marynarze odczuwają coraz mniej skłonności do ryzykowania swego życia w podróży do Anglii, wiedząc, że Anglii zrabują pieniądze należące się ich rodzinom.

Nowy skandal angielski.

Rotterdam, 25 stycznia. — Konserwatywny deputowany Ward odkrył ostatnio olbrzymi skandal w zakresie dostaw do angielskich szpitali polowych.

Podczas inspekcji w jednym z nowych szpitali wojskowych w Northumbriaud znaleziono okólnik ministerstwa higieny, w którym podano zarządzenie, że „łóżka mogą być przesuwane z sali do sali jedynie opróżnione, w żadnym wypadku nie należy pozostawiać w nich chorych, gdyż przesuwanie łóżka wraz z chorym grozi złamaniem nóg łóżka“.

Na pytanie, co to ma znaczyć, oświadczone, że w rzeczywistości zdarza się niemal codziennie, iż łóżka załamują się. Deputowany Ward przeprowadził dochodzenia w tej sprawie i stwierdził, że ministerstwo higieny zamówiło i odebrało 150.000 łóżek szpitalnych, których nogi były tak słabo skonstruowane, że nie mogły unieść wagi pacjenta.

Deputowany domagał się surowego śledztwa w tej sprawie, aby można było ustalić do czyjej kieszeni powędrował dochód z tej całej oszukańczej dostawy.

Możemy jednak powiedzieć, że deputowany może sobie zaoszczędzić dochodzeń. Odpowiedź na jego pytanie jest z góry wiadomą: dochody z tej transakcji powędrowały do kieszeni żydowsko-brytyjskiej finansjery. Dłaczony był bowiem plutokraci, którzy wtracili Anglije w wojnę nie mieli zarobić na łóżkach szpitalnych, o których zapalenie rannymi sami postarali się? A dlaczegożby nogi łóżek szpitalnych miały być silniejsze od podstaw angielskiego imperjum?

nad miejscowością Ivalo w Laponii, jak również nad kilkoma innymi miastami. Fińska flota powietrzna przeprowadziła loty myśliwskie i wywiadowcze. Przy tej sposobności miano zestrzelić sześć samolotów rosyjskich.

Poważny błąd.

Dzienniki włoskie o mowie Churchille.

Medjolan, 25 stycznia. — Dziennik bolonjski „Resto del Carlino“ stwierdza, że ministrowie angielscy nie mogą się zaliczyć do ludzi obdarzonych szczęściem. Swą ostatnią mową popełnił Churchill jeden z największych błędów. Cały świat ma wystąpić zbrojnie dlatego tylko, że siły zbrojne Anglii i Francji nie czują się dostatecznie bezpieczne, aby sprostać swemu zadaniu.

Apel Churchilla wywołał w wielu krajach falę protestów. Torpeda, którą pierwszy lord admiralicji brytyjskiej próbował wystrzelić, eksplodowała mu w rękach i nie można się dziwić, że z tego powodu pan Churchill zrobił bardzo niewyraźną minę.

Obrońcy demokracji?

Angielski dziennik ostrzega rząd Wielkiej Brytanji.

Rotterdam, 25 stycznia. — Czasopiśmo angielskie „New Statesman and Nation“ omawiając zagadnienia społeczno-polityczne, stawia pytania, aby zawarowano angielskim robotnikom przynajmniej coś w rodzaju „żelaznej porcji“ żywności. Można dostarczyć nia tej żelaznej porcji jest obecnie bardzo zagrożona i należy baczyć, aby niedożywienie mas nie stało się dla Anglii bardzo poważnym nieprzyjacielem.

Pismo dowodzi dalej, że zbyt rygorystyczne metody ewakuacji wytrąciły naukę szkolną zupełnie z równowagi, podobnie jak i opiekę lekarską. To samo odnosi się także do problemów społecznych w fabrykach. Swoją opinię w tej sprawie ustala pismo w następujący sposób: „Państwo, które opuszczenie swojej młodzieży i nie respektowanie potrzeb bezrobotnych zalicza do oszczędności wojennych, nie może uważać się za obrońcę demokracji“.

Przekonałoby się o tem już oddawna. Z zadowoleniem jednak przyjmujemy do wiadomości, że pismo angielskie jest także zdania, iż Anglija nie może uważać się za obrońcę demokracji. Jakby to było dobrze, gdyby pismo to opublikowało swój artykuł również w języku francuskim, aby „poilu“ dowiedział się nareszcie o co właściwie walczą.

7000 kandydatów oficerskich przed Führerem.

Berlin, 25 stycznia. — Na rozkaz Führera i najwyższego zwierzchnika armji niemieckiej zgromadzili się we środę w pałacu sportowym kandydaci oficerów wojska lądowego i floty powietrznej. Kandydaci ci mają niebawem otrzymać promocyje oficerskie i, po zakończeniu okresu wyszkolenia, mają wyruszyć z powrotem do swych oddziałów frontowych.

Do zebranych Führer wygłosił przemówienie na temat obowiązków i zadań oficerów w armji narodowo-socjalistycznej, wskazując jako wzór cnót żołnierskich króla Fryderyka Wielkiego i jego żołnierzy.

Kondolencje Adolfa Hitlera z powodu śmierci Motty.

Berlin, 25 stycznia. Za pośrednictwem posła niemieckiego w Bernie dr. Koehera złożył Führer na ręce prezydenta Związku szwajcarskiego kondolencje z powodu zgonu radcy Związku Motty. Również minister spraw zagranicznych von Ribbentrop przesłał na ręce radcy związkowego Baumanna, kierującego sprawami zagranicznymi Szwajcarii, depeszę z wyrazami współczucia.

Deputowani parlamentu szwedzkiego domagają się przywrócenia kary śmierci.

Sztokholm 25 stycznia. — Przedstawiciele partji ludowej i prawicy w parlamencie szwedzkim, złożyli projekt ustawy dotyczący przywrócenia kary śmierci. Motywem wspomnianego projektu ma być fakt popełnienia w ostatnich czasach szczególnie okrutnych morderstw. Celem projektu jest również konieczność wprowadzenia środków odstraszających przeciw zdrajcom państwa.

Ścigacz „Exmouth“ zniszczony

Na froncie zachodnim bez szczególniejszych wydarzeń.

Berlin, 24. stycznia. — Naczelna komenda armji niemieckiej donosi: Na morzu Północnym został zniszczony angielski ścigacz „Exmouth“. Poza to nie zanotowano żadnych ważniejszych wydarzeń na froncie zachodnim.

Zniszczony i zatopiony ścigacz angielskiej marynarki „Exmouth“ należy do tej samej kategorii brytyjskich jednostek morskich co przed kilku dniami zatopiony „Grenville“.

Ścigacz, którego szybkość wynosiła 36 mil morskich, był uzbrojony w cztery wyrzutnie torped, pięć dział 12-centymetro-

wych i siedem karabinów maszynowych. Jego długość wynosiła 103 m, zaś szerokość 10,4 m. Załoga składała się z 175 osób. Prawdopodobnie wszyscy znajdujący się na pokładzie ścigacza marynarze poszli na dno.

Wyporność ścigacza wynosiła 1,475 t. Budowę jego ukończono w r. 1934.

Coraz głośniej grzmia działa na froncie Karelskim.

Rosyjska flota powietrzna bombarduje i śledzi nieprzyjaciela.

Moskwa, 25 stycznia. — Leningradzki komunikat wojskowy z 23 stycznia donosi, że na froncie pod Uhtuą i Repolą przeprowadzono akcję wywiadowczą. W rejonie Petrozawodzka rozwijały ożywioną działalność oddziały piechoty. Na półwyspie Karelskim zanotowano silny ogień artyleryjski i działalność wywiadowczą. Rosyjska flota powietrzna przeprowadziła szereg nalotów oraz lotów wywiadowczych.

Według doniesień fińskiego komunikatu wojskowego z dnia 23 stycznia działalność artylerji na półwyspie Karelskim była w dalszym ciągu bardzo ożywiona. Rosyjskie próby patrolowania terenu pod Summą i Mpolajærvi zostały odparte. Walki toczyły się również na północny-wschód od jeziora

Ładoga. Artylerja była bardzo czynna także i pod Aittoinki i Ilomantsi. Natarcie wojsk rosyjskich na Aittoinki miało zostać odparte. Na innych odcinkach frontu i dotychczas nie zanotowano żadnych ważniejszych wydarzeń. W ciągu dnia 23 stycznia zauważono ponownie samoloty rosyjskie

